

Večernik

Leto III. (X.), šte. 173

Maribor, petek 2. avgusta 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglas po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

„Grof Zeppelin“ nad morjem

LETI PROTI AZORSKIM OTOKOM. — DNE 14. AVGUSTA ODPLOVE DR. ECKENER Z ZRAKOPLOVOM NA POLET OKROG ZEMELJSKE OBLE. — V NEDELJO GA PRIČAKUJEJO V LAKEHURSTU.

FRIEDRICHSHAFEN, 2. avgusta. Zrakoplov »Grof Zeppelin« je preletel danes, ob 3. zjutraj morski preliv pri Gibraltarju in odplul potem v zapadni smeri preko Atlantskega morja. Krašno vreme in ugodni vetrovi so omogočili popolno izrabo letalske moči.

Na povratku v Evropo bo vzel zrakoplov s seboj številno zbirko vzorcev raznih ameriških trdk, določeni za nemški trg. Amerikanci pripravljajo tudi posebno darilo za nemškega državnega predsednika Hindenburga.

Šele sedaj se je zvedelo, da se je v zadnjem trenutku pred odhodom zopet neki potnik vtihotapil v zrakoplov. Skočil je v hipu, ko se je zrakoplov že začel premikati iz hangarja, raz strehe na zrakoplov, predrl očejo in prišel tako v notranjost. Med startanjem ga seveda niso mogli več spraviti iz zrakoplova in bo v Newyorku izročen policiji, nakar bo s pr-

vim parnikom eskortiran nazaj v Nemčijo, kjer pride pred sodišče.

PARIZ, 2. avgusta. Dr. Eckener je izjavil novinarjem, da si je za sedanjí polet v Ameriko izbral isto smer, kakor pri prejšnjem ponesrečenem poizkusu. Zrakoplov bo plul od jugozapadne obale Španske naravnost proti Azorskim otokom in brez prestopa proti Newyorku. »Grof Zeppelin« bo prispel v Lakehurst v nedeljo. O svojih nadaljnjih načrtih je izjavil doktor Eckener, da bo dne 14. avgusta startal v Friedrichshafnu na polet okrog sveta.

NEWYORK, 2. avgusta. Časopisi prinašajo dolge članke in poročila o najnovejšem poletu »Grofa Zeppelina« v Ameriko. Listi izražajo nado, da se bo sedanjí polet posrečil. Vlada je že pojačila varnostno službo v Lakehurstu.

Komunistični polom v Berlinu

BERLIN, 2. avgusta. Včeraj zvečer so se pričeli komunisti iz predmestij pomikati proti centru mesta in hoteli za vsako ceno demonstrirati. Pri tem je prišlo tudi do napadov komunistov na socialne demokrate. Toda šele potem, ko je bilo dejanski napadenih več uglednih socialističnih voditeljev, je prišlo do ostrejših spopadov, tekom katerega je neki komunist zaklal nekega socialista. Morilec je bil takoj aretiran. Policiji se je z lahkoto posrečilo ločiti oba tabora in preprečiti tudi težje izgrede.

V Monakovem so poizkušali komunisti prirediti demonstracijo, ki pa jo je policija preprečila ter aretirala komunističnega državnega poslanca Wolffa in 13 drugih komunistov.

DUNAJ, 2. avgusta. Tudi preteklo noč ni bilo nobenih incidentov. Proti večeru prirejeno komunistično zborovanje je bilo precej klaverno, nakar se je okrog 100 vojni invalidov razvrstilo v sprevod, za katerega pa se nihče ni zmenil. Ko so komunisti uvideli, da ne vzbujajo nobene pozornosti, so se razšli sami in prihranili policiji vsako intervencijo.

Poincare že operiran

PARIZ, 2. avgusta. Bivši francoski ministrski predsednik Poincare je bil včeraj operiran. Po objavljenem komunikatu je njegovo stanje zadovoljivo.

Mobilizacija v Sovjetski Rusiji

MOSKVA, 2. avgusta. Vlada je odredila mobilizacijo vseh na ozemlju Daljnega vzhoda nahajajočih se oficirjev rdeče armade ter vseh vojaških obveznikov letnikov 1902 in 1903 v okrajih Vladivostok, Habarovsk, Amur in Čita. Vsi so sicer poklicani samo na orožne vaje, a je smatrati ta poklice radi napetih odnosov med Rusijo in Kitajsko za pravo mobilizacijo.

Toča v Sremu

NOVI SAD, 2. avgusta. V Sremu je divjal včeraj srdit vihar, ki je povzročil zlasti v okolici Iloka silno škodo. Med nevihto je padala tudi debela toča, ki je uničila 60 odst. koruznih polj. Ker se je kasneje še odtrgal oblak, so reke in potoki prestopili bregove in poplavlili cele pokrajine. V več hiš je treščilo in so bile močno poškodovane.

Požar v napoljskem pristanišču

RIM, 2. avgusta. V prosti luki v Napolju je izbruhnil včeraj velik požar. Ogenj je nastal v skladiščnih prostorih, kjer so bile nakopičene velike zaloge parafina, smole in bencina. Škoda se ceni na poldrugi milijon lir. Domneva se, da je nastal požar vsled kratkega stika. Gasilcem se je le z velikim naporom posrečilo ogenj lokalizirati.

Rudniška nesreča v Franciji

PARIZ, 2. avgusta. V Courcellesu je prišlo v rovu »Jean Baptiste« do težke eksplozije, pri kateri je 8 delavcev izgubilo življenje. Dosedaj so mogli potegniti iz težko poškodovane rova le 4 trupla.

Zopet sumljivo kolo zaplenjeno!

Včeraj se je iz smeri Samostanske ulice pripeljal na dvokolesu v Slovensko ulico bosonog in slabo oblečen kmečki fant, katerega je stražnik ustavil in povprašal, odkod ima tako lepo, črno pleskano kolo. Fant je bil v nemili zadregi in ker ni vedel pravega odgovora, ga je stražnik zapisal. Kolo je znamke »Puch« in je novo prepleškano, sicer pa že precej rabljeno. Ima šte. 26.886, ki se pa ne nahaja v obširno vodeni evidenci letos ukradenih koles, vsled česar se smatra, da gre za slučaj tatvine ali pa je oškodovani lastnik kolesa pustil vsako nado na — svidenje. Kolo je eventuelno oškodovancu na vpogled pri policijskem komisarijatu, soba št. 9. II. —

Šahovski veturnir v Karlovih varih

Dr. Vidmar tolče Marshalla.

Prvo kolo šahovskega turnirja v Karlovih varih, ki se je vršilo v sredo, je končalo sledeče:

Dobili so: dr. Vidmar proti Marshallu, Canal proti dr. Beckerju, Gilg proti Johnnerju, Yates proti Veri Menšikovu, Mattison proti Maroczyju.

Remis so končale partije: dr. Tartakower : Capablanca, Colle : Saremsch, Thomas : Niemcovič, Bogoljubov : Euwe.

Partija dr. Treybal - Rubinstein je bila po celodnevem boju prekinjena z boljšo pozicijo za poljskega šampijona Rubinsteina, partija Spielman: Grünfeld pa se ni mogla vršiti, ker je Spielmann prišel šele včeraj v Karlove vane.

Prvi dan turnirja je torej od favoritov izvojeval zmago samo naš rojak, vseuč. profesor v Ljubljani, dr. Milan Vidmar. Za nasprotnika je imel Amerikanca Marshalla, s katerim dosedaj še pri nobenem srečanju ni imel sreče. V najboljšem slučaju je dosegel samo remis. Sedaj je igral dr. Vidmar damski gambit. Marshall je kot črni kmalu napravil dve pogreški ter izgubil 2 kmeti. Vidmar je boljšo pozicijo krepko izrabil, žrtvoval v končnici figuro in prisilil končno Marshalla s krepkim prodiranjem svojih treh prostih kmetov h kapitulaciji.

V drugem kolu, ki se je vršilo včeraj, je imel dr. Vidmar za nasprotnika prvaka Nemčije Saemisch.

Drugo kolo.

Včeraj se je igralo drugo kolo. Johnner je porazil Menšikovo, Mattison Tartakowerja, Grünfeld Maroczyja. Partije Capablanca-Thomas, Saemisch-Vidmar in Niemcovič - Rubinstein so končale remis. Partije Treybal - Bogoljubov, Gilg-Colle in Marshall-Spielmann ob 6. zvečer še niso bile končane.

Tragedija dveh prijateljev

RIED, 2. avgusta. Mesarski pomočnik Karel Berger je pri razrezavanju prešiča tako nesrečno zdrsnil, da je padel na mesarski nož, ki se mu je zadril v trebuh in ga smrtno ranil. Berger je kmalu nato umrl. Pri istem mesarju zaposlenega Karla Hümerja je prijateljeva smrt tako razžalostila, da si je nato v bližnjem gozdu pognal kroglo v glavo in obležal takoj mrt.

Poljske sadeže kradejo.

Sinoči se je na periferiji mesta proti Kamnici razvila pravcata bitka s kamenji. Neki življenjski »filozofi«, ki so prepričani, da lahko žanjajo, četudi niso nič posejali in da nanje gleda »oni, ki ptiče pod nebom redi in lilije v polju oblači«, so se spravili na znane obširne vrtove ob Koroški cesti, kjer raste lep krompir, zelje in druge take stvari, ki so kajpak cenejše kakor na trgu. Pa so imeli smolo. Prežali so čuvarji in začelo se je »bombardiranje« s kamenji in jurji s krepelci... Pri spopadu so jo skupili trije fantje in neka ženska, ki si je na žični ograji, kamor se je zaletela, razprskala obraz in raztrgala krilo.

Ubogi pisatelj.

»Ubog pisatelj sem! Izdal sem med drugim knjigo: Sto potov, kako je mogoče zaslužiti denar.«
»Zakaj pa potem beračite?«
»To je eden izmed sto potov!«

O temeljih prave svobode narodov

je nedavno zopet spregovoril tehne besede veliki filozof, oče svojega naroda, predsednik ČSR Masaryk. Ameriška revija »The New York Times Magazine« je te dni objavila izjave, ki jih je dal Masaryk dopisniku revije S. J. Woolfu, in v katerih globoki mislec na vladarskem prestolu razmotriva mnoga časovna vprašanja. Zanimiva in poučna je zlasti njegova izjava o pravih temeljih svobode narodov.

— Nobeden narod — pravi Masaryk — ne more biti srečen, dokler se ne osvobodi in dokler nima toliko, da bi mogel zadostiti svojim materialnim potrebam. Svoboda ne pomeni nič, ako imate prazen želodec. Kaj naj pomeni revnemu kmetiču ali delavcu domovina, ako nima pogojev za delo in zaslužek, ako mu deca umira hravno in fizično v bedi? K takim ljudem ne smete priti z rodoljubnimi frazami. Te jim ne pomenijo nič. Morate za nje nekaj storiti. Dajte jim možnost spoznanja, da so svoji gospodarji, pomagajte jim do boljših življenjskih pogojev, do boljših in zdravejših stanovanj, in videli boste, kako bodo prišli do novih horizontov in do popolnoma drugega narodnega prepričanja. Češkoslovaško ljudstvo je danes prišlo do spoznanja, da je ono lastnik svoje države in da ni država lastnica ljudstva.

Toda še nekaj je nad tem, kar je pripomoglo k ustvaritvi naše države in kar nujno igra ulogo v življenju vseh narodov: zadovoljstvo in duša naroda. Človeštva ni odrešil ne politik, ne narodni gospodar in ne demagog. Bil je to On, ki je učil popolnost značaja in dobroto radi dobrote same. Nisem sanjar in ne podcenjujem važnosti gospodarskih, političnih in socialnih vprašanj. Sam sem bil poslanec in nikdar mi ni prišlo na misel, da bi v parlamentu govoril o verskih vprašanjih. Nihče, kdor ima spoštovanje do samega sebe, ne bo javno razgrinjal svojega najglobokejšega prepričanja pri vsaki najmanjši priliki, a vsak tak človek ima neko prepričanje in živi z njim v skladu. Verujem, da obstoja nekaj globljega nego kakoršnokoli materialno vprašanje, in naj bi bilo še tako važno.

Vsak narodni program, ki naj bo nekaj vreden, mora biti v polni meri izraz modernih kulturnih potreb. Mora tvoriti celoto in mora upoštevati vse duhovne in materialne strani ljudskega življenja in bistva. Politična neodvisnost ne zadostuje. Neodvisnost sama ne ohrani nobene ga naroda pri življenju. Končni spas vsakega naroda je v njegovi pridnosti, hravnosti in prosvetljenosti. Politična neodvisnost je samo sredstvo, potom katerega lahko narod doseže pravilno izživetje. Ako narod preneha pravilno živeti, ako narod ne živi več hravno in pošteno, ako v njem ni več duševnega zadovoljstva, bo gotovo poginil. Niti splošna volilna pravica ga ne more ohraniti pri življenju, ako člani naroda niso kulturno prosvetljeni in ako ne priznavajo nadvlade duha nad materijo, npravnosti nad nenravnostjo in prosvetljenost naroda nad brutainim nasiljem.

Koliko zlatih zrn v teh kratkih besedah!

Dravska dolina od osvobodjenja do danes

NEMŠKA AKCIJA. — PREORIJENTACIJA PO PREVRATU. — POTREBE DRAVSKE DOLINE V NARODNEM IN KULTURNEM OZIRU.

Med one predele slovenske domovine, ki so bili v prvem delu programa germanizacije, ki se je izvajala pod vodstvom »Südmarke« in »Schulvereine«, je bila tudi Dravska dolina na bivšem Štajerskem. Nemški pritisk je bil tu usmerjen s treh strani, na vzhodu od Maribora proti Kamnici, Selnici, Rušam, Fali itd., na severu od Ivnika preko Kozjaka na Marenberk, Muto, Vuzenico in Vuhred ter od zapada preko Labuda na Dravograd. Prva nemška postojanka je bila osnovana v Kamnici, močan vpliv potujočevalnega dela pa se je očitaval tudi v Selnici, in v Fali, od čim sta se Limbuš in Ruše držala precej trdno. Toda nova tovarna je v poslednjih letih tudi v Rušah že izpodnašala tla naši moči. Največji uspeh pa so Nemci dosegli na tej liniji v Sv. Lovrencu na Pohorju, kjer so si osvojili skoraj do malega vse postojanke.

Pritisk od zapada, od Labuda na Dravograd, je pospeševalo tamkajšnje železniško križišče in stočiče dveh mej, koroske in štajerske, a najhujši naporji so bili storjeni v centru, v smeri na Marenberk. Kakor v Št. Ilju, torej na poti med kompaktnim nemškim ozemljem in Mariborom, tako so tudi v tem osrednjem odseku Dravske doline pričeli Nemci s kolonizacijo in s propagiranjem protestantizma, ki je obrodilo toliko sadov, da je Marenberk dobil svojo protestantsko nemško cerkev, edino izven Maribora ob severni narodni meji. Industrija, posebno lesna, je prevzela ostali del naloge: pridobiti za nemštvo odvisne sloje, delavstvo, kmetstvo ljudstvo, in sploh siromašnejše sloje.

Tako je v zadnjih predrevratnih letih polagoma, a stalno in vidno rastla moč nemškega vpliva v vsej Dravski dolini, posebno pa v centru. Krepko so kljubovali samo redki neodvisni posamezniki v Limbušu, Rušah, Ribnici, Vuhredu in Vuzenici, Robiči, Glaserji, Pogačniki, Mravljaki, Paherniki itd. in baš njihova zasluga je, da Dravska dolina ni popolnoma potonila v nemškem in nemškem morju. Prevrat 1. 1918. je našel tu poleg zavednih posameznikov in nemških zagrizencev več ali manj neorijentirano maso, ki je bila sicer slovenska, toda brezbrizna ali pa nam celo nenaklonjena. Posebno jasno so to pokazali ravno napadi nemških tolp pred desetimi leti.

Po določitvi meje in pridobitvi Dravske doline Jugoslaviji, se je pričel prvi proces preorijentacije, ki je pa bil sprva v svojem prenatnem zaletu bolj narejen kakor pristen in je zato razumljivo, da mu je sledil kmalu zastoj. Toda tudi ta zastoj je bil potreben, ker se je samo

preko njega moglo priti do iskrenega narodnega prepoveda Dravske doline. Proslava letošnje desetletnice osvobodjenja v nekdanjem sedišču raznarodovalne akcije, v Marenberku, je jasno in zgovorno pokazala, da je tudi naša Dravska dolina na najboljši poti, da se za vedno otrese posledic nekdanjih nemških naporov. Res je sicer, da imamo v Sv. Lovrencu na Pohorju in v Marenberku še nemška župana, res je, da je nemški kapital ponekod še močan in naš človek še vedno odvisen, ali napredek je kljub temu viden, posebno pa tam, kjer imamo agilne nacionalne delavce. Reči moremo torej, da se je v Dravski dolini v prvih desetih letih po osvobodjenju precej storilo. Ali eno je in na to ne smemo pozabiti: Dravska dolina in njeni nacionalni delavci imajo s strani Maribora in naših centrov sploh premalo podpore. Tako v Sv. Lovrencu na Pohorju kakor v Marenberku manjka Slovincem še danes družabno shajališče in središče, v katerem bi našla streho in oporo naša tamkajšnja narodna, kulturna in prosvetna društva. Posebno v Marenberku se to silno občuti in morebiti bi bilo ravno sedaj, po dovršeni lepi proslavi, čas, da se pokrene tozadevna akcija za zgraditev društvenega doma v Marenberku in morebiti tudi v Sv. Lovrencu. Ker je Narodna obrana organizirala proslavo, bi bilo najprimernejše, da bi prevzela tudi to nalogo na svoja ramena. V Dravski dolini je več premožnih slovenskih posameznikov, ki bi mogli priskočiti na pomoč z materialom, ostalo pa naj bi se zbralo na ta ali oni način, mogoče tudi potom loterije, ki naj bi jo izvedla N. o. po vsej Sloveniji in državi.

Poleg tega pa potrebuje naša Dravska dolina tudi več možnosti za izobrazbo in bi bilo zaradi tega želeli, da bi se čimprej osnovala v Marenberku, kot v središču doline, meščanska šola. Razen meščanske šole pa potrebuje Dravska dolina s Pohorjem in Kozjakom ter Radljem tudi strokovno šolo za gozdarstvo, lesno industrijo in trgovino, ki naj bi bila zasnovana po vzorcu enoletnih strokovnih šol za poljedelstvo, vinogradništvo itd. Osnovanje take šole spada v področje naše oblastne samouprave in bi zato bilo želeli, da se to vprašanje čimprej vzame v pretres in studij. Priključila bi se lahko tudi meščanski šoli v Marenberku, ki bi na ta način zares postal središče vse naše preporodne akcije v Dravski dolini. Preporod na tem odseku naše meje moramo podpirati vsi, ker narodno, močna in zavedna ter kulturno visoko stoječa Dravska dolina bo najsevernejša straža našega Maribora in s tem vse Slovenije in vse države.

Mariborski in dnevi drobiž

Prihod srbskih seljakov v Maribor

Na poučnem potovanju po Sloveniji se je 27 srbskih seljakov iz skupljanske oblasti pod vodstvom oblastnega referenta g. Dragomira Savića, prave kmečke korenine, pripeljalo davi ob 9.24 v Maribor. Včeraj so si gostje ogledali oblastno kmetijsko šolo v Sv. Juriju ob j. žel. ter se pri raznih posestnikih zlasti zanimali za plemensko živino in poljedelske stroje.

V Maribor so se pripeljali v spremstvu oblastnega kmetijskega referenta g. Zidanška. Na kolodvoru so jih pričakovali: veliki župan g. dr. Schaubach, dr. Rajar, živinorejski referent Martin Zupanc, mestni župan g. dr. Juvan, zastopstvo vinarne in sadjarske šole z ravnateljem g. Priolom na čelu, zastopnik oblastnega odbora g. dr. Veble, minister v pok. g. dr. Kukovec in še več drugih. Goste je pozdravil s kratkim nagovorom g. veliki župan, zahvalil pa se je s prisrčnimi besedami vodja ekskurzije g. Dragomir Savić.

Z glavnega kolodvora so odšli gostje takoj v vinarstvo in sadjarsko šolo, kjer

se je vršil oficijelni sprejem in jim je bila po ogledu zavoda prirejena tudi zakuška in kosilo. Ob 14. uri so se srbski seljaki odpeljali z mestnim avtobusom v Falo, Ruše in Limbuš-Pekre, kjer so si ogledali elektrarno, tovarno za dušik in oblastne trsnice in drevesnice.

Našega jezika

noče poznati še niti v enajstem letu po ujedinitvi Slovencev, Hrvatov in Srbov, sedlarski in plesarski moister v Mariboru, g. Franc Ferik. Kot obrtnik se sicer prav nič ne brani slovenskih strank, zato pa kot hišni gospodar v občevanju s svojimi najemniki o našem jeziku noče niti slišati. Tako je te dni nekemu nameščencu državnih železnic, ki stanuje v njegovi hiši, na njegovo uljudno slovensko pismo odgovoril sledeče: »Sie wissen, da ich ihre Karte nicht verstehe. Folglich, wenn sie wollen, erklären sie uns ihren Wunsch auf deutsch. Trachten sie aber sobald als möglich aus meinem Gesichtskreise zu verschwinden.« Slovinci naj si tega nadutega nemškega gospoda pač dobro zapomnijo in prepričani smo, da ga bo kmalu minila njegova nemška prešernost.

IGRALCE DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE.

ki so kupili srečke v upravi »Jutra« in »Večernik«, opozarjamo, da se bo vršilo žrebanje 6. avgusta. Čas za obnovitev srečk je le še do ponedeljka 5. avgusta do 12. ure.

Poštna vest.

Za pogodbene poštarje so imenovani: Josip Ferenčak v Studencih pri Mariboru, Darinka Ropel pri Sv. Urbanu pri Ptuj, in Jolanka Kanižaj v Prosenjakovcih. — Premeščeni so: Ana Kupec iz Ljubnega v Šoštanj, Alojzija Cerne iz Moravč na Maribor 2, Vera Jan iz Šmartne pri Litiji na Maribor 1, Drago Lindič od Sv. Lovrenca na Pohorju v Ljubljano, Franc Žekelj iz Dravograda v Mežo, Marija Kasjak iz Cerkelj v Dobro, Francka Vrtačnik iz Litije na Maribor 1, Amalija Pondelak iz Strnišča na Maribor 2, Vladimir Šenk iz Zg. Sv. Kunigote v Beograd, Vera Plehan od Sv. Trojice v Slov. gorah v Hrastnik, Marija Praznik iz Gornje Lendave v Radeče pri Zidanem mostu, Angela Šavpah iz Dobrovnika na Maribor 1, Franja Hladnik od Sv. Tomaža pri Ormožu v Ptuj, Josip Šunko iz Maribora 2 v Celje in Josip Koek iz Celja na Maribor 2. —

Vuzeniške novice.

Učinke vročega poletja čutimo letos izredno tudi pri nas. Konec junija je naplavilo (nasproti cerkvi sv. Petra) neko golo žensko, imela je na sebi edinele čevlje. Identiteta še dosedaj ni ugotovljena. Pred 10 dnevi je zopet padajoča Drava pustila pri izlivu Cerkvenice v Dravo nekega dobro oblečenega moškega, ki je bil ves obtolčen po licu; kakor se čuje, je to baže neki vpokojen orožnik iz Velikovca. — V sredo zvečer, 31. julija, pa so prišli po Dravi v čolnčkih iz Beljaka sporniki, akademiki ATB, ki so imeli v nedeljo v Celovcu velik zlet in telovadni nastop; prišli so, odšli so včeraj, uživali so naše gostoljubje in upamo tudi, da v zahvalo zato ne bodo objavljali v vsenemških časopisih sličnih tendencioznih in nepremišljenih člankov, kakor nedavno člani nemškega avto kluba. Če pa bi se to vendar zgodilo, potem pa je seveda gostoljubja konec in upamo tudi, da bo država potem previdnejša v podeljevanju ugodnosti rajlovcem kakor Avstrijem. —

Odhodnica uradnikov kontrole dohodkov v Mariboru.

Udruženje jugoslovanskih železničarjev je priredilo sinoči v vrtu Narodnega doma poslovilni večer svojim članom, uradnikom kontrole dohodkov, ki odhajajo v Beograd. K odhodnici so prišli vsi uradniki s svojimi rodbinami in številnimi znanci. Nad osemdeset uradnikov odhajajo te dni v Beograd, kamor je premeščena kontrola dohodkov. Mnogo odhajajočih se je več let aktivno udeleževalo v našem javnem življenju, tako pri Sokolu, v UJNZB, in v olepševalnih društvi. Mariborska društva izgube z njihovim odhodom agilne delavce in narodne borce. Odhodnica je potekla animirano, v veseljem razpoloženju. Godba in pevski zbor »Drave« sta ves večer igrala in prepevala slovanske narodne pesmi. Od odhajajočih tovarišev se je poslovil odhodnik UJNZB v Mariboru g. Tumpej. Z odhodom tolikega števila železniških uradnikov zgubi naše mesto vrsto zvestih in agilnih občanov. Odhajajočim želimo, da bi se tudi med brati v Beogradu udeleževali v društvenem življenju z enako vnemo, kakor v našem obmejnem Mariboru. —

Zdravstveno stanje v Mariboru.

Od 22. do 31. julija sta bila prijavljena mariborskemu mestnemu fizikatu samo 2 slučaja obolenosti na nalezljivih boleznih v mariborskem mestnem okolišu in sicer po 1 slučaj daviče in šena.

Sestanek rojakov

fare Sv. Antona v Slov. gorah bo v torek 6. avgusta pri Sv. Antonu, 32 duševnih delavcev se zbere od vseh strani naše domovine in izven nje. One, ki pasirajo Maribor, opozarjamo, da je odhod z glavnega kolodvora ob pol sedmih jutraj. —

Družabni večer »Peruna«

z godbo, plesom in keglanjem na dobitke se bo vršil v soboto 3. avgusta na vrtu »Narodnega doma«. Začetek ob 20. (8.) uri zvečer. Ob tej priliki bo predsednik »Peruna« — razdelil svojim vrlim dirkačem-zmagovalcem pripadajoča darila in diplome. Prijatelji našega kolesarskega športa so iskreno vabljeni! 1831

Akcija mariborske policije proti komunizmu.

Mariborski policijski komisariat je izvršil povodno včerajšnjega komunističnega dne obsežno preiskavo, ki je imela lepe rezultate. Aretiranih je bilo mnogo zelo nevarnih komunističnih kurirjev, ki so vzdrževali zveze med Zagrebom, Mariborom, Dunajem in Berlinom. Potovali so redno brez potnih listov in prenašali raznovrstno komunistično literaturo in korespondenco. V mariborsko jetnišnico okrognega sodišča je bilo izročeni 7 oseb, ki bodo kot obdolženci po čl. 1 zak. o zaščiti države izročeni državnemu sodišču v Beogradu. Tekom obsežne in naporne preiskave, katero je vodila policija s pomočjo orožništva, se je nesporno ugotovilo, da so bili posamezni aretiranci v zvezi z znanim napadom na finančnega organa v Št. Ilju dne 10. februarja. Nadalje je dognano, da so že pred sedanjo racijo aretirani in deloma že obsojeni komunisti bili v najožjih stikih s komunistično akcijo za 1. avgust. — Preiskava pri treh kmečkih posestnikih v Selnici ob Muri je prinesla pozitivni uspeh. — Tekom preiskave se je do danes zaplenilo nad 1.500 izvodov komunističnih knjig, brošur, tiskovin, letakov in navodil. Obmejno prebivalstvo, ki je večinoma o nevarnosti podpiranja te protidržavne akcije nepoučeno, se opozarja, da ne nasede tujim agentom. Dosedaj je nekaj kmečkih ljudi zaprtih, kljub temu, da je jasno, da so samo za denar in iz nevednosti zapadli v nesrečo; kajti zakon ne upošteva neznanja zakonskih predpisov kot opravičilo. Ti ljudje so podzvestno pomagali nevarni komunistični akciji, ki je pa za sedaj več ali manj zatrta.

Razne nezgode pri delu.

Pri tvrdki Kifmann zaposleni 62letni Franjo Rataj se je na desni dlani in laktu prav občutno poškodoval. — V »Kovini« zaposlena 28 letna Josipina Jamšek si je nalomila desno roko v členku. Velika železna vzmet ji je padla po nesreči na nogo. Prepeljali so jo v bolnico. — Leon Kolar, 15letni mlarski vajenec, si je pri skobelniku poškodoval prste leve roke. — Z vbodljajem igle v levo roko si je skoro zastrupila kri 20 letna Fanika Weber. Vsled pravočasne pomoči na rešilni postaji je izven nevarnosti.

Aretirani osumljeni komunisti.

Strojvodjo Donika, ki je prevzel od nekega svojega tovariša, ki je policiji znan kot komunistični eksponent, večji zavoj letakov, je policija takoj po aretaciji eskortirala v Zagreb. — Okrog 2. ponoči so včeraj v neki kavarni aretirali nekega Rusa, ki je pri zaslišanju zašel v protislovja. Najprej je izjavil, da je absolvirani tehnik, a danes se je uradno izkazalo, da je bil vozač rudniških huntov. Ker je tekom preiskave povedal, da se namerava vrniti v Rusijo, za kar že ima dovoljenje, so ga poslali v Zagreb.

Halo! Tombola!

V nedeljo, 4. avgusta, naj nihče iz Maribora in okolice ne pozabi kupiti srečke dobrodelne tombole naših mariborskih poštarjev, ki nudi veliko dragocenih dobitkov in sicer: 1. tombola, ki obsega spalno sobo; 2. tombola: šivalni stroj; 3. tombola: moško ali žensko kolo; 4. tombola: pitani prašič; 5. tombola: kolo za otroke; 6. tombola: otoman; 7. tombola: gramofon s 6 ploščami; 8. tombola: kuhinjska posoda znamenite znamke »Herkules«; 9. tombola: posteljni garnitura; 10. tombola: vreča moke in še veliko desetink, petink, četvork, tern in amb. Srečka stane samo Din 2.50. V slučaju slabega vremena se bo vršila tombola prihodnje nedelje. Ker naši poštarji res zaslužijo, da jih ves Maribor podpira, vabimo na veliko udeležbo in nakup srečk. Srečke se dobijo pri pismo-nosih in trafikah. —

Prostovoljno gasilno društvo Bistrice pri Rušah.

priredi dne 4. avgusta veliko vrtno veselico na vrtu g. A. Glazer-ja v Bezeni. Vstopnina 5 Din, začetek ob 15. uri. K obilni udeležbi vabi odbor. — 1826

Koncert vojaške godbe pri Emeršiču.

Jutri dne 3. zvečer in v nedeljo dne 4. dopoldne vrtni koncert na Aleksandrovi c. 18. Koncertira vojaška godba. Se priporoča Emeršič, rest. 1834

Mariborski dvor.

Danes zvečer pole na restavracijskem vrtu »Mariborskega dvora« Pohorski kvartet. Izvrsno Tscheligijavo pivo in jeruzalemsko vino. 1835

Ali je mogoča preobljudenost zemlje?

ZANIMIVE IZJAVE AMERIŠKEGA UČENJAKA-SOCIOLOGA.

Profesor vseučilišča v Wisconsinu, znani ameriški sociolog Ross, je nedavno izdal zanimivo knjigo o obljudenosti zemlje pod naslovom »Standing Room only?« (Prostor za vse?). Trdi v knjigi, da je danes na zemeljski obli krog 1800 milijonov ljudi. Letni porast prebivalstva znaša 1 do 1.2%. Na podlagi obresti od obresti in logaritmičnih tablic prihaja Ross do zaključka, da se bo čez 60 let prebivalstvo zemlje podvojilo; čez 200 let bo 3.16 krat večje, čez 300 let 10-krat, čez 400 let pa 100-krat večje nego je danes. Tako bo torej zemlja štela v l. 2000 nad 5 milijard, l. 2100 nad 17, l. 2200 nad 54, l. 2300 170 milijard ljudi. »V času, oddaljenem od nas komaj toliko, nego je doba, ko so križari zavzeli Jeruzalem, ne bo preostalo človeštvu drugega, nega da naš planet izvesi tablo z napisom: Prostora je še samo za stanje.«

Številke se zde komu morda brez realne podlage. Vendar so računi zelo resni, in ne smemo omalovaževati nevarnosti, ki preti človeštvu že v bližnji bodočnosti. Izgleda, da so dogodki ovrgli Malthusovo teorijo o populaciji, po koji se ljudstvo hitreje množi nego produkcija živil, ter da bo prišel čas, ko se bo družabno ravnotežje razbilo in bo nastopila velika katastrofa. Novi rezervoarji živil v Kanadi, južni Ameriki in Rusiji bodo — tako se zdi — to Malthusovo teorijo postavili baš na glavo; namesto pomankanja hrane bo nastopilo za enkrat njeno preobilje. Toda prostor na zemlji je omejen, možnost razporejanja ljudi pa neomejena. V prejšnjih epohah so vojna, glad in kuga vzdržali ravnotežje med številom ljudi in količino življenskih sredstev. Velik razvoj medicine pa je potlačil bolezn na minimum, z napredkom svetovnega gospodarstva in prevoznih sredstev je omogočen nagel prenos hrane iz enega dela sveta v drugi, s tem pa je onemogočena nevarnost lakote.

Tako ste zmanjšani, če ne že odstranjeni, dve glavni nevarnosti: glad in kuga. Tudi glede vojne gremo — zdi se — časom naproti, ko je ne bo več. Pa tudi če še ne, njene posledice danes več ne ogrožajo procesa razmnoževanja človeštva.

Baš zato pa, ker se je razmerje med porodi in umiranjem spremenilo v korist prvem, se je prebivalstvo tekom zadnjih 100 let zelo pomnožilo. Začetkom našega sedanjega časovnega razdobja je bilo v Evropi krog 30 milijonov prebivalcev. V prvem stoletju je padlo število na 19 milijonov. Danes šteje Evropa 400 milijonov, k čemur treba prišteti še najmanj 40 milijonov njenih izseljencev tekom zadnjih 100 let. Na ta način in na podlagi statistike pridemo do zaključka, da prihaja čas — in niti ne v daljni bodočnosti — ko bo na zemlji več ljudi nego jih bo mogla prehraniti. Oba velika populacijska centra, Kina in Indija, kjer prebiva krog 40% vsega človeštva, sta že prenapolnjeni. Posledica je osiromašenje v takšni meri, da si niti najsiromašnejši evropski delavec ne more zamisliti tega propadanja celih narodov in nemoči pred lakoto. Vse te strahote, četudi ne v istem obsegu, prete tudi ostalemu svetu, če bi se prebivalstvo množilo v dozdajnem tempu.

Da se izogne človeštvo tej nevarnosti, svetuje profesor Ross kontrolo nad porodi. Konstatira sicer, da je pri beli rasi število porodov tekom zadnjih let znatno padlo, zlasti v deželah, ki imajo sistem enega ali dveh otrok in kjer je odprava plodu zakonito priznana. Toda baš zato pa preti beli rasi, ki je najkulturnejša, opasnost, da se bo postopno upropastila in da bodo druge rase, ki si ne razbijajo mnogo glave s tem, kaj bo čez nekoliko tisoč let.

Vsekakor zanimivi in zelo podpreti argumenti ameriškega znanstvenika!

Anekdote o znamenitih možeh

Slavnega nemškega filozofa Schopenhauerja so nekoč, ko se je zagledal v neko družbo, vprašale dame, da naj odloči, kdo je običajno modrejši: moški ali ženske?

Filozof je odgovoril: »Vsekakor ženske, kajti one poroče moške, moški pa — ženske.«

Zdravnika Sigmunda Freuda je nekoč zbudil ponoči telefon. Utemeljitelj psihoanalize se je moral dvigniti iz postelje. Pred njim se je pojavil moški, ki je prosil, naj ga takoj preišče, češ, da se mu je omračil um.

Dr. Freuda je spravil nočni obisk čisto iz sebe in je divje zavpil: »Tako pozno ponoči? Vam se je res gotovo zmešalo!«

Pisatelj Lessing je zelo često opazil, da mu je doma izginil denar. Da preizkusi poštenost svojega sluga, je pustil nekoč celo pest denarja na mizi.

»Koliko pa je bilo denarja?« ga je kmalu na to vprašal neki prijatelj. Šele v tem hipu se je razmišljeni pesnik spomnil, da je pozabil denar prešteti.

Pesnik Lenau je prišel nekoč pozno zvečer domov. Vrtar mu ni hotel odpreti, češ, da ne sme. Pesnik ga je zaman dolgo časa skušal pregovoriti, končno pa se je odločil, da mu porine skozi odprtino dukat. In res so se vrata takoj odprla. Komaj pa je pesnik vstopil, se je napravil, kakor da bi pustil zunaj neko knjigo, katero da je čital toliko časa, dokler mu vrtar ni odprl vrat. Vrtar je takoj skočil ven, da pobere knjigo. Med tem pa je Lenau naglo zaprl vrata in jih ni odprl poprej, dokler mu ni vrtar porinil skozi vrata njegov dukat.

Šoferjev junaški čin

Predsednik francoske republike je odlikoval te dni šoferja Louisa Pusota za junaški čin, ki javnosti dosedaj še ni bil znan. Ko se je pred enim mesecem šofer sam v svojem avtomobilu vozil iz Pariza v Nancy, je zapazil, kako je šel brzovlak Pariz—Strasbourg s polno paro skozi neko postajo, kjer bi moral po voznem redu obstati. Postajenačelnik je dajal šoferju neka obupna znamenja, po katerih je mogel šofer sklepati, da niti postajenačelnik ne ve, zakaj se ni brzovlak ustavil. Šofer je takoj nato zdirjal za vlakom in sklenil, da skoči na lokomotivo. Z naravnost akrobatsko spretnostjo se mu je to res tudi posrečilo, čeprav je bilo pri tem njegovo življenje v silni nevarnosti. O priliki skoka na lokomotivo je našel tamkaj tako strojevodjo kakor tudi kurjača v nezvesti. Pozneje so ugotovili, da sta postala žrtev zastrupljenja, ker sta pojedla komad pokvarjenega konzervnega mesa. Pusot, ki je bil nekoč sam strojevodja, je takoj zavrl vlak, ki se je potem ustavil že na prvi prihodnji postaji. Da ni šofer izvršil svojega junaškega čina, bi prišlo na postaji do strašnega trčenja s tamkaj stoječim vlakom. Hrabri šofer je rešil življenje 120 ljudem.

Lutka kot potnica II. razreda.

Te dni se je vozila na železnici iz Kodanja v Barcelono kot potnica II. razreda lutka v naravni velikosti, oblečena v lepo dansko narodno nošo. V Barceloni so jo postavili v danski oddelek tamošnje mednarodne razstave. Na originalni domislek glede prevoza lutke je prišla kodanjska modna tvrdka. Železniške uprave vseh držav, koder se je lutka vozila kot potnica II. razreda, so šle tvrdki pri prevozu zelo na roko.

Kako ostanem mlad?

Lina Cavalieri, začetkom 20. stoletja znana kot ena najboljših primadon na svetu in izredna krasotica, je navedla iz zaklada svojih izkušenj sredstva, kako morejo ostati dame mlade. In kakor še dandanes izgleda, je gospa Cavalieri v resnici mero-dajna, da lahko daje take nasvete. Ohranila si je svojo graciozno, vitko figuro, lica so trda in rdeča in lepe temne oči se še vedno lesketajo v vsem sijaju. In kaj nasvetuje ona? Ženske, pravi ona, morajo mnogo bolj skrbeti zase, sicer je izključeno, da bi ostale mlade. Prebiti morajo vsak dan nekaj časa v kakem zastrtem lokalu in takrat pozabiti na vse skrbi. Neobhodno so tudi potrebne gimnastične vaje vsako jutro, če le mogoče v zvezi z električno masažo, nakar mora slediti polurni počitek. Tudi malo športa je priporočljivo, zlasti plavanje in veslanje, toda nikdar prevelikih naporov, sicer so postava in poteze na obrazu v nevarnosti. Posebno se je treba izogibati prečestega tenisa ali golfa. Toda nikakor še ne zadostuje, ohraniti telo lepo in mlado, pravi gospa Cavalieri. Kajti moški najbolj cenijo na ženski predvsem njihovo osebnost. Skrbeti je treba za osebno, individualno noto! Seveda postaja to sedaj vedno težavnejše. Vsekakor pa je moderna žena zlasti, kar se tiče športa, čisto na napačni poti. Ona pozablja, da ustvarja pretiravanje športa gube na obrazu in sledi potem prezgodnja starost.

Lepa Lina Cavalieri je hčerka neke perice in časopisnega kolporterja iz Rima. Že v njeni zgodnji mladosti so spoznali njen krasni glas in jo spravili v Pariz, kjer je kmalu žela triumf za triumfom. Bila je trikrat poročena. Njen prvi mož je bil ruski knez Baritianskij. Nato je sledil ameriški bogataš Chandler, za njim pa tenorist Muratore, ki se je l. 1927. ločil od nje in je poročil potem neko nastavljenko kosmetičnega salona svoje bivše žene.

Humor

»Ali te je ogrožal, ko te je poljubil?«
»Da, rekel je namreč: Ako boš kričala, te nikdar več ne poljubim.«

Upnik: »Toda gospod, jaz vendar ne bom prihajal vsak dan radi svojega denarja, ki mi ga dolgujete!«

Dolžnik: »Se popolnoma strinjam s tem. Najboljše bi menda bilo, ako prihajate samo ob torkih, ko imate največ časa.«

Zdravnik: »Žalibog vam moram povedati, da je prišel ček, ki ste mi ga izstavili, nazaj!«

Bolnik: »Ali ni to čudno? Tudi moja bolezen se je povrnila.«

Natakar: »Kako vam ugaja naša kava?«

Gost: »Hvala, ima veliko prednost, pa tudi veliko napako.«

Natakar: »Kako, prosim?«

Gost: »Prednost je v tem, da ni v kavi nobene cikoriije, napaka pa obstoja v tem, da ni njej nič kave.«

Žrtve žeje

V bližini Blytha v Kaliforniji je dohitela neko mater s šestimi otroki strašna smrt. Do tragedije je prišlo zaradi strahovite vročine, ki je zahtevala v zadnjih 14 dneh že 17 človeških žrtvi in je izpremenila vso dolino v pravcati pekel. Mater s 6 otroci in šoferja, vsi iz Mehike, so našli na samotni poti mrtve. Avto se je potom pokvaril in videti je še bilo sledove, ki so dokazali, da se je šofer dolgo trudil, da bi avto popravil. V obupu so v strašni vročini pili vsi vodo iz hladilnika avtomobila. Ko pa jim je pošla še ta voda, so vsi umrli za žejo. Ta tragedija spominja na neko drugo veliko tragedijo, ki se je zgodila pred desetletji v isti dolini, ko je umrlo tekom enega dneva za žejo nič manj kot 100 vojakov pionirjev.

Sport

Sportni drobiž

Dne 8., 9. in 10. avgusta se bodo vršile v Ljubljani plavalne tekme za prvenstvo države. Startalo bo nad 10 klubov in sicer: državni prvak »Jadran« iz Splita, njegov najhujši konkurent »Jug« iz Dubrovnika, državni prvak v vaterpolu, »Firule« iz Splita, Ilirija in Primorje, beograjski »Bob«, sušaška »Viktorija«, KSV in »Gradjanski« iz Karlovca, »Somborsko s. u.« i. dr. Nastopilo bo okrog 400 plavalcev. Zmagal bo najbrže »Jadran« z najboljšimi plavalci, med njimi Senjanović in Olga Rojc. V vaterpolu ima izgled »Jug«. Prva tri mesta bodo zasedli »Jadran«, »Jug« in »Viktorija«, med rečnimi klubi pa se bo vršila borba za 4., 5. in 6. mesto. Favorit za 4. mesto je Ilirija. KSU konkurira Iliriji samo z Grilcem. Ostali klubi nimajo šans, edino »Bob« v vaterpolu. — Znani igralec ljubljanske Ilirije in nogometni sodnik Dramničanin zapušča Ljubljano.

BSK prosi savez iz finančnih razlogov, da bi se ponovna tekma BSK-Hajduk vršila v Zagrebu. Prva tekma v Splitu je bila deficitna za 15.000 Din.

V nedeljo se bo nadaljevalo drž. prvenstvo. V Zagrebu nastopa Hašk in Gradjanski. Hašk je siguren zmagovalac. Sodil bo Dunajčan Braun. V Beogradu gre Jugoslavija v boj proti BSK brez upa na zmago. Sodil bo Madžar Ivančić. — Dunajski »Sporttagblatt« posveča našemu nogometu dolg članek, v katerem zatrjuje, da je 75% naših igrancev profesionalov.

V nedeljo prične na Bledu mednarodni tenis turnir. Doslej so prijavljeni večino ma Zagrečani in Beograjčani. Prvenstvo v single in double branita brata Friedrich, enako mixed-double z gđc. Maksimović.

Hajduk je povabil za 15. avgust v Split F. C. Bratislavo, ki bo na povratku najbrže igrala v Zagrebu proti Gradjanskemu. — Gradjanski je povabljen od F. V. Frankfurta na 30letnico. Igral bi tudi v Nürnbergu in Monakovem.

Madžarski igralci zapored zapuščajo domovino in se sele v Ameriko. Savez je zaprosil oblasti, da jim ne izdajo potnih listov. — Egipčani so na turneji po Evropi. Premagali so reprezentanco rumunskega mesta Brašova 2:0. — Italijanski prvak Bologna je na turneji po Južni Ameriki. Igralci so izborni plačani. Za vsako dobljeno tekmo dobe 1000 lir, za neodločeno 500, za izgubljeno pa nič. Začeli so slabo. Reprezentanca mesta Rio do Janeira jih je porazila 3:1.

SK Maribor v Čakovcu.

Naš prvak se je odzval za prihodnjo nedeljo povabilu SK Čakovca na gostovanje v Čakovcu. Po ugodnem utisu, ki ga je Maribor zapustil v Varaždinu ter odnesel s sabo domov, se je rad odzval prvaku zagrebške province za enkratno gostovanje v Čakovcu. Maribor bo nastopil s kombiniranim moštvom. Postava bo najbrže ista kakor proti Varaždinu.

Službeno iz sodniške sekcije.

V nedeljo sodijo: Rapid - Železničar ob 9. uri na igrišču Železničarja gosp. Ermenc; Rapid - Železničar predtekma na igrišču Rapida g. Bizjak; Rapid - Sturm g. Nemeč. Tajnik.

Kmetijsko združništvo v češkoslovaški republiki

stoji glede svoje številčnosti in notranje sile združništva v 24 evropskih državah na drugem mestu. Na prvem mestu je Nemčija z 10.000 kmetijskimi združenji. V ČSR jih je 9572, dasi je ČSR po številu prebivalstva šele na 8. mestu. Sledijo Rumunija z 9200, Francija z 8300, Švica s 7572, Danska s 7161 kmetijskimi združenji itd. Zanimivo je, da pride v Nemčiji ena združba na 1435, v ČSR na 1489, v Švici na 510, na Danskem na 459, v Angliji na 30.500 ljudi.

Pri zdravniku.

»Gospod doktor! Bolnik je pravkar pomotoma pil tinkto!«

»Daite mu takoj pivnik!«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 182

»Kaj pravite, mamica!« je menila Bianka. »Pri Juani mi ni pretila niti najmanjša nevarnost... Nevarnost je bila tu... nevarnost je bila bližina onega človeka, ki me je hotel ugrabiti... bližina ostudnega bitja, ki sem ga sicer samo videla, pa so se njegove poteze vendarle neizbrisno začrtale v moj spomin...«

Bianka je govorila o Bembo. Vzdrhtela je. »Ne boj se več tega človeka,« je dejala Imperija zamolklo.

Bianka je zmajala z glavo. »Kdo ve, če se ne vrne!« je zamrmrala. »Mrtev je!« je dejala Imperija z mračnim glasom.

In potopila se je v mračno zamišljenost. »Da, Bembo je mrtev, Roland ga je ubil! on sam ji je povedal. Kdo ve, koga si izbere Kandianovo maščevanje kot prihodnjo žrtev?«

Izvedela je bila, da se je Rolandu, obkoljenemu na Olivolskem otoku, posrečilo uiti.

Toda gotovo se vrne nazaj! Ona je bila prepričana o tem!

Kakšno ulogo je igrala Leonora, tega ni vedela; toda slutila je vse.

Njena borba z Leonoro se je živo obnovila v njeni duši. Ona je bila premagana!

Bila je prisiljena izdati skrivnost Rolandovega bega iz temnic. In nobenega dvoma ni bilo, da Leonora v tem hipu premišlja o sredstvu, kako bi se mogla združiti z njim, ki ga ljubi! Ali je nemara govorila z njim?

In zdaj je čutila enako sovraštvo do obeh, do Leonore Dandolove in Rolanda Kandiana, do njiju, ki so jih včasih imenovali ljubimca beneška! Da, divje je sovražila obadva. Čutila je, da ne bo mirna, dokler ne napoči tisti srečni dan, ko se zapre grobnica na vekomaj nad mrtvimi trupli obeh ljubimcev...

Vztrepetala je, in njeno obličje je pokrtil izraz tako silnega in neutolažljivega sovraštva, da ji je Bianka plaho omenila to izpremembo.

Plaho, pravimo... Kajti Bianka se je zdaj resnično bala svoje matere.

»Kaj vam je, mati?« je vprašala hči. »Vsa razburjena se mi zdite.«

»To dela misel na tega človeka, ki si ga prav-

kar omenila... misel nanj, ki te je hotel ugrabiti... Toda ne boj se ničesar več; on je mrtev...«

In njena misel se je iznova vrnila k Bembo — k prvemu, ki ga je uničila Rolandova roka.

»Da,« je mrmrala tiho, govoreča sama s seboj.

»Bembo je poginil... Kdo je zdaj na vrsti!...«

V tem trenutku je prva hišna Imperija stopila v sobo, kjer sta sedeli mati in hči.

»Gospa,« je dejala ženska, »nekdo je tu, ki hoče govoriti z vami.«

»Kdo je ta nekdo?« je vprašala Imperija.

»Ali je kdo, ki je bil že katerikrat tukaj?«

»Ne vem; njegov obraz je skoraj čisto zakrit s plaščem, tako da ga nisem mogla videti.«

Ta tajinstvenost in opreznost je obudila v duhu kurtizane znano ime in znano sliko.

Roland Kandiano!...

Samo Roland je imel povod, skrivati se na ta način, da pride do nje.

Takoj je planila pokonci vsa blede in razburjena k velikemu zrcalu. S konci svojih prstov, krasnih kakor prsti grškega kipa, si je mašinalno popravila lase, skušaje se instinktivno napraviti mikavnejšo.

Za koga? Za Rolanda?... Ali ga torej ne sovraži iz vseh svojih misli in moči, odkar ljubi z vsemi silami svojega srca Sandrigo, poročnika pri beneških lokostrelcih?...

Da, sovražila ga!

Da, najrajši bi ga bila zadavila s temi prsti, ki so brodili zdaj po njenih bogatih laseh ter z naglo večestvo popravljali težko pričesko, podprto z velikim zlatim glavnikom, posutim z demanti.

Toda, nemara se bo zgrudila na kolena pred tem človekom, ki ga sovraži, pred njim, čigar sliko je bila ohranila v tajinstvenem svetilcu svoje ljubezni kljub vsemu svojemu sovraštvu.

Imperija ni bila samo kurtizana, katerakoli.

Bila je kurtizana, kakršna bi lahko služila vsem časom za zgled in primero.

Nadmerma omahljivost čuvstev, nagli preobrati duše, ista in enaka ognjevitost v različnih strasteh, v ljubezni kakor v sovraštvu, kakor je pač velevala minuta, in naposled kaprica, toda silna kaprica, absolutna v svojem izrazu in svoji volji... Takšen je bil značaj Imperije.

»Če je on — in drug ne more biti — je zamrmrala sama pri sebi, »ne pride živ iz te hiše.«

Tako govoreča je odprla srebrno skrinjico ter vzela iz nje črn in rdeč klinček, s katerim si je z mrzlično naglico in z brezhibno sigurnostjo roke po-

temnila globino oči s temno črto okrog trepalnic in oživila cvetočo rdečico svojih ustnic s par rdečimi potezami.

Čisto je bila pozabila svojo hčer.

Tudi Bianka je ugibala sama pri sebi, kdo bi utegnil biti ta neznanec, ki hoče govoriti z njeno materjo.

Revica je kar trepetala.

V njenih mislih se ni pojavila Rolandova slika.

Ona je gledala v duhu tisti strašni obraz, tisto gnusno obličje, ki jo je morilo in preganjalo v nočeh težkih sanj.

In mahoma ga je zares zagledala skozi priprta vrata, za hrptom materine hišice. Njegove podle, ognjene oči so se upirale vanjo ter hlepele po njenem plenu. Smehljal se je; a nesrečno deklico je oblival mraz od tega njegovega smehljanja.

Prestrašena, vsa brezumna od groze, je Bianka planila nazaj in zakričala.

Imperija se je ozrla in zagledala prišleca.

»Bembo!« je vzkliknila, preplašena enako kakor njena hči.

Bembo je hotel stopiti naprej.

Pozdravil je in se naklonil, skušaje se napraviti gracijoznega.

»Pretežko mi je bilo čakati... in tako zelo se mi je mudilo, zopet videti milostivo... in tudi vas, gospodična... vas še prav posebno...« je dejal, obračaje se naravnost k Bianki.

Imperija, prepričana zdaj, da stoji pred njo pravi pravcati Bembo s kožo in kostmi, je premagala svoj prvotni praznoverni strah, planila mu naproti, prišla kardinala za roko, mignila služkinji, da naj pazi na Bianco, in zaprla vrata za seboj.

Par trenutkov kasneje sta sedela kurtizana in pop v tisti mali sobici, kjer je Imperija običajno sprejemala svoje intimne goste.

»Zakaj nisva rajše ostala tam, kjer ste bili?« je zajecjal Bembo.

»Zakaj?« Je enkrat se je zgodilo, da ste prodrli v stanovanje moje hčerke... Priznati moram, da se čudim temu vedenju.«

Bembo je sedel v naslanjač.

Hladnokrvnost se mu je vračala.

Silno razburjenje, ki ga je navdalo ob pogledu na Bianco, se je umikalo tisti subtilni duhaprisotnosti, ki ga je zapustila le redkokedaj.

»Vidim,« je izpregovoril, »da se morava zopet enkrat pomeniti o najinih zadevah. Izvolite me torej poslušati, milostiva; govoriva, ker je takšna vaša volja...«

Mali oglasi, kletušev posredovanje in sejalne namene obdobja; vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje ali reklamnega značaja; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Gospodična

z 4 razredi meščanske šole in znanjem strojepisja, išče mesta kot pisarniška moč. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Vzorna«. 1829

Oddam stanovanje

zakonskemu paru brez otrok. Studenci, Ciril-Metodova ulica 2. 1827

Kavarna »Park«.

Dnevno koncert ob vsakem vremenu. Igra ruski kvartet. 1832

Obširno klet

v sredini mesta oddam s 1. septembrom v najem. Ceni, ponudbe pod »Klet 500« poslati na upravo »Večernika«. 1796

Čitaj in povej sosedu!

Pri »Brzopodplati«, Maribor, Tattenbachovi ulici 14, se kemično čisti in strojno barva čevlje in vse usnjate predmete. Barve na izbiro z različnimi kombinacijami.

Gospod išče popolanske službe

od 15. do 20. ure, najraje kot pisarniški sluga, ali kaj sličnega. Naslov v upravi lista. 1823

Slovenci,

ki potujete v ali skozi Crikvenico, ste najbolje, najceneje postreženi v Pensionu »Triglav«. Elegantne sobe, prvovrstna kuhinja in vina po nizkih cenah. Priporoča se restavrater Makso Reš. 1623

Sandale vseh velikosti,

šivane kakor tudi damske, moderne sandale najboljšo kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čevljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor.

Škatle

v vsaki velikosti in kakovosti izdeluje najbolje, najhitreje in najceneje Foto-Kompanija, Maribor, Gregorčičeva ul. št. 12. 1086

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Zavese, mrežaste in klekljane čipke, posteljina pregrinjala, damsko perilo senčnike, vezene, monograme naročite najceneje pri Olgi Kosér, Ciril-Metodova 12, desno. 483

Dajte avtomobile,

motorje in kolesa strokovnjaku v popravilo. Vozili bodete potem sigurno in brez defektov. Popravila se izvršujejo točno in po brezkonkurenčnih cenah. Brata Komel, mehanična delavnica, Aleksandrova c. 169. 848

Cenjenim gospodinjstvom

se priporočam za naročila pohištva, izgotovljenega in po načrtu: spalnic, jedilnic, kuhinj, madrac, otoman, zaves, rolet, lastnega izdelka. Popravila l. dr. se izvršujejo solidno in poceni. Sprejem pohištvo tudi v prodajo in zamenjavo. B. Jagodič, Rotovski trg 4.

Kralj Debeluh in sinko Debelinko

LEPA PRAVLJICA ZA MLADINO, KI JO DOBITE

V UPRAVI »VEČERNIKA« MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Gostilna »Staro Melje« Meljska c. 33

priredi v soboto 3. avgusta 1929 zvečer povodom otvoritve gostilne

koncert

Točijo se prima štajerska in dalmatinska vina ter sveže pivo. Priškrbljeno je za topla in mrzla jedila, za ocvrte piščance, dobre domače klobase in prekajeno svinjsko meso. Priporoča se gostilničarka M. Jamnik

Najbolj trpežne, elegantne in najcenejše

ČEVLJE

za gospode, dame in otroke izdeluje v svoji lastni delavnici

FRANC MIKL

Zaloga in izdelovanje čevljev Maribor, Vodnikov trg 2

Tudi na obroke 1487

ZLATO je naša KAVA

ZATO ima tudi ZLATO KOLAJNO MEDO

Glavni trg 21

Spominjajte se CMD!

Zahtevajte povsod »Večernik«!

Do 20%

znižane cene v trgovini čevljev

Traun

samo še do 10. avgusta

Aleksandrova cesta 19

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detela v Mariboru.